

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Šifte tsadiqim

Lerner, Pinḥas <mi-Dinovits>

<ץיבונידמ> סחניפ

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 5681 [1920 oder 1921]

יתוקוחב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9418

צדונמות האל ית' ונחם יצוא להסכבלת בשפלותו והוא נזה
חטט כי הזכרתו וגוי' ולא יצא להודות ולהלל שמו ית' והוא
זה הדיר שמוך בכל הארץ :

בחוקותי

אם בחוקותי תלכו וגוי' ואלה נולותי השמורו ועשית' אותם
וכתחי בשמויכם צעמם וגומר ונחרז הלדיק וכי
מאפשא כ"י ולכאורה וזה היא נדה כנגד נדה חונם

כי לפעמים צעמם התפלה או צעמם הלימוד
קרוד ומחשבתיה ואינו יכול להתפלל או ללמוד כדנעמי ואלה
עצור שעת התפלה או הלימוד ונדה ונחרז ודעתו פתחם
ושופע עליו אור הנוחיר ולא לו ונאוד על מה שלא היה
המורח שלו ודעתו כן צעמם התפלה או הלימוד והוא דבר
שאינו צדקסו להיות נוח שלו ודעתו נואיר צאור השופע
צכל עת קירלת ולזה הצעמם הקצ"ה ללדיקים ואור וכתחי
גשמויכם צעמם היינו אור השופע שהוא כמו גשם ית'
צעמם וצדקסו ית' ע"ד שאור נוסה עמוד ואשופעה וזה
ידבר ד' שהיה צדקסו צכל עת שרלת והוא קוד דאורו ז"ל
דעיילי צלא צר היינו שהם צדקסו המוד כל חיונה שירלו
צלי ונוכע רק צדוק הוא המוד צאור החיים עכ"ל :

או יאמר

אם בחוקותי תלכו ואלה נולותי השמורו
ועשיתם אותם וגוי' וכתחי בשמויכם צעמם
וגוי' אפ"ל ע"ד אוננים ז"ל צויהר הקדוש בהקדושה דף י"ד
אחא פליקופא ושחיל כתיב כי צכל חמוי הגויים וצכל
ונלכתם ונאין כמוך . צכל חמוי הגויים ונאין כמוהו הצל
צחמוי ישראל אית אי הכי אלהה דאיה צחמוי ישראל
כוותיה לאו איהו אלהה שליטא ח"ל ר"ש ודאי שפיר
קאנרת ונאין ונחיה ונחיה אלא קצ"ה צלחודי אחא חליבו
והליטע ונחיו ונחיה ונאין ונוריד הגשם אלא קצ"ה צלחוד
אחא חליבו ונוכע לה ונחיה להון צללותיה ונאין קעציד
שמיא ונחיה קצ"ה צלחודי אחא חנהם ונחיהם בקיווייהו
צגיהם . ונאין ונחיה שעה קצ"ה אחא יתסע ושציק ליה
דכתיב ידום השמש וירח עמוד ותו דקצ"ה גור ולדיק
ונצטל דכתיב לדיק נושטל צירחא חליהם וכי עכ"ל והנה
כל הכציד והיקר שחלק הקצ"ה להלדיקים להיות צידם גבו
ונפתחם ולפעול פעילות כרובים הוא רק ונחולגות עסק
החורה והתפלגותם צה וצעק הנוטת ויש לך לדעת צעמם
אנורו ז"ל אם בחוקותי תלכו יכול זה קיום הנוטת כשהוא
אנור ואלה נולותי השמורו סרו קיום הנוטת אנור וזה חני
ונקיים אם בחוקותי תלכו להיות עונלים בחורה עכ"ל ורז"ל
אנורו עעם למה שקרא הכתיב עונל החורה צעם חוקה עי'
(ינח ס"י) ונחורה כפטיש ואפ"ל עוד כי חליהם יחעלה
שנו נלח ונגיד ונחשיח חחרית ולפה טעמיד הצית המוקדש
ליחרצ וישראל יגלו ונעל חדונתם ואז היו רוב חורה שאינם
נחויים ולזה קורא אותם חוקה . חוקה חקק ד' ותפן ד'

זכור

צעק החורה ווי' שלמד נעמים כלומר הלכות שבת וחלי
חיונא דכתיב קרא לעמיד דכתיב אשכחן שאנורו רז"ל צעמם
ונקוונות . ונחם דצדיקים ז"ל (כתובות ח') ונחלי אלונת
ע"ש ונחם . אלונת דכתיב צאוריחא ונחלי חנרת דעתיה
רבן דנחקרי לה ונחם ונחלי כתיב קרא לעמיד חין דכתיב
ושם הנכה השלישי חדקל הוא הסולך קדומת אשור ותח
רב יוסף אשור ז' סילקא ונחלי חנה אלח דעתיה סי' דעמית
עכ"ל וגם צאון הצית היו כמה מצפתי חורה שאין נחוי
כמו שחנור הלכות כהנים לישראלים ודיכי שאין טהג צח
לארץ וכילא וחנולא שאנורו רז"ל (סנהדרין ע"א) צן קיר
ונורה לח היה וכי' אלח דרוש וקצל שזר וכן צדיקי נעמי
צחיס ואפילו צהלכות חורה שצנ"פ חנולא חוננים ז'
(חולין ע') איצעיח להו ילא נרחם זה לרחם זה וכי' חג
שאין צויליחוח אלח דרוש וקצל שזר לזה קרי לדיכי חויה
חוקה חין לך רשות להצטל ונונה ח"א אם בחוקותי תלכו
היינו שחלכו ויונס ולילה צלי הפסק בהשתדלות עונל החורה
וגם חת נולותי השמורו אז ועשיתם אותם פי' שחיו צדיקים
לעשות אותם הדברים שאנורו לנטע צעמין . היינו ונחיה
גשמויכם צעמם פי' שחיה צידכם כח לפעול ולרלות חויה
צכשרון ונעשיתם עד שאלתוך להיות וכתחי בשמויכם צעמם
וכל הדברים האנורים צפרשה וחציצין הלדיקים שהקצין
נותן להם ונחמה זו להיות צידם גבו ונפתחם . חיונה
יתירה טדעת להם שיתן להם ונחמה זו כאנורו כאן אם
בחוקותי תלכו וגוי' .

או יאמר

ע"ד אוננים ז"ל חוננים לו לחדם עד שחיה
ונחללל שיכסכו דברי חורה צונועך הנחלל
שינחול לך הקצ"ה עיוותיך וחעשה נולות ולא ונוחלל
החורה צלצך עכ"ל ח"א אם בחוקותי תלכו פי' אם חויה
ללכת צהחורה להיות החורה צונועמם אז עלה היעולה לח
ואת נולתי השמורו וגוי' :

או יאמר

עפ"י דצדיקים ז"ל שיש צ' מיני עצדות
העובד ונחמה צ' עובד ונחמה ונחמה
צדיקים הוא כי חדם העושה ונחמה ישבו גם צעמם עויה
יתר על הגמול הקצוב לו צעולם הנלחמי וזכה לשם
העולמות ונחמה העובד ונחמה חין לו אלח צעולם הנ
כי שזר נולות צהאי עלנול ליכא ורליחי צספר אחד הקצ
על חונורו נחון חתן לו ולא ירך לצצך צהחך לו כי צנול
דצד הזה יצרכך ד' וגוי' הא שזר נולות צהאי עלנול ליכ
עכ"ל . ולדצדיקים חלר כיחא כי הכחוצ ונדר צעושה ונחמה
לז"א ולא ירע לצצך וגוי' כי העושה ונחמה ירע לצצו ולא
כן צעושה ונחמה וחל עלינו לצצח ונה הוא העובד ונחמה
נולינו לרז"ל ציאריו זה צהקדומת זחר הקדוש ונאין חויה
רחינו שליט וכי' צשלינו דחרין קיערין וכי' חויה ונח
דחיס ליה ונח דאיה ליה עותרא חורכא דינועין ונח
רחינו דא' לאו חויה חנה וכי' רחינו דחיקרי שליט החל
דכו

היה צדיקן קטרוין בין דביח בין צעונו וכו' עכ"ל ונלמד
 דהוא לשון דין כאונרו זאת חוקה השורה ונחגוניק דא
 חוקה אורייתא וז"ל אס בחוקתי פ"י אס צנדה הדין חי
 אפ"ה הלכו צנודתי ואס ונלתי השנורו דא איהו רחומא
 שלים צהרין קטרוין ואו ונחתי גשניכס צעהס והא לכס
 שבר מלח צההוא עלווא ג"כ ורלוים אהס ליהנות צשני
 צלונות ולז"ל ונחתי בחוקפיה ואי להעירך שזה טסק על
 שבר אחר שהוא שבר הכעלס צעוסיצ ע"ד וזה רצ עובד
 אחר לכפת לירחיק וגו' וכאילו רנור וגס נחתי גשניכס
 ונלכד ונשכר הנויעוד לכס לעולם הנלחיי :

או יאמר

ע"ד אונרס ז"ל צפסקו אחתי עזנו ותורתי
 שנוור וגו' ונשל לחופס כמר וכי הרי דהגס
 ויהיו ישראל חי עובדי עכו"ס ועושין כל העצירות ויהיו
 חוקקים צהורה לא היה נחרצ הציה כי השתדלות צעסק
 הורה הוא נגד הכל כאונרס ז"ל ותלמוד הורה כנגד כולם
 ואס בחוקתי הלכו הייט עסק הורה אז ונעלה אהי
 כאילו ואה ונלתי השנורו ועשיס אוחס כאילו
 אוחס אוחס כי הלמוד הורה כנגד הכל וזה גס שלמוד
 הורה לשונה קופו שיחור להשונה כהן כי הנחור שזה
 חזיריט לננועט והרצ הלדיק וכי ר' **ויסיא** כג"מ ז"ל
 וד כי אין לדיק צהרץ אקר לא יפול לפענויס ונודריגתו
 אה הוא צצחית קטנות אונס צתי"ה הגס שהוא צקטוט
 זל ונדל אחייתו צהורה הנחור שזה ונחזירו לגלות ולנועט
 וז"ל צעס החרץ וז"ל הלוחי צשעה שאחתי עזנו הייט צעה
 ונחתי הנוחין ותורתי שנוור ונונילא הנחור שזה ונחזירו
 לננועט עכ"ל הקדוש :

או יאמר

אס בחוקתי הלכו ואה ונלתי השנורו
 ועשיס אוחס וגו' עפ"י דנודע היות לכל
 סנות חונריות פועלה טריות ותכליתיה ולא
 הפעולה עשויה עד אחר הגעתה אל התכלית והנה
 פעולותיו ית' שצח צנועשה צראשית כולם הגיעו אל
 התכלית ונלכד האדם שצברח אל התכלית שיהיה שלס
 התדבקות האלמות ובהיותו צעל צחירה ורלון אי"כ לא
 גיע אל התכלית עד שגיע אל השלימות ופרטי ז"ל חונרי
 הנקרה צשני ולכבודי צראחיו ירחיו אף עשייתו כוננה
 צביח לאונר שכל פעולותיו ית' צנועשה צראשית כולם
 גיעו אל התכלית ונלכד האדם שצברח אל התכלית שיהיה
 לם ששגתו ולכך חנר שהאדם שהוא נקרה צשנו יחצרך
 זל לכבודו ונח לשלול צזה הרשע הגס שהוא נקרה צשנו
 צרך כוננרס ז"ל אפי"ש שחנח ישראל הוא אונס אין
 קריחה ההוא לכבודו יחצרך שאין הקצ"ה ונחכד צרשעים
 הן הלדיק הוא לכבודו הנה כצ צראו וילרו וגס עשה
 וזו לא כן הרשעים הגס שצראס וילרס אזל לא עשאס
 איכס נקראים עשוין עד הגיעס אל התכלית וצירחה
 יורה גס חונור והטורה חונריות ר"ל היקוד הדק

ר

נקרא היולי וילירה על הטריות שהוא חונור הנראה לחס
 ע' צען חיים דצרי הקדוש האר"י ז"ל היכל ז"ל צשער ואי
 שער ונחין דקטנות צענין הצל דגרמי ע"ש וז"ל אס
 בחוקתי הלכו וגונר אז ועשיס אוחס אל תקרי אוחס
 אלל אוחס שהו נקראים צצחית עשוים צאונס וישר כיון
 שהגיעו אל התכלית וצזה יוצן אונרו (יחזקאל ל"ו) ואה
 ריחי אהן צקרצכס ועשיית אה אשר בחוקי הלכו ועשיית
 דייקא וצזה הנולל נחה צנה שפרס"י ז"ל צפרסה דצריס
 צפסקו ותעט אחי ותאונרו עוז הדצר אקר דצרה לעשיס
 ופרס"י ז"ל לעשות אס הייתי ונחעלל אהס אונרס עשה
 מהרה עכ"ל שלכאורה אין לו נוקס צכחצו ולפי הכ"ל כחא
 והנן :

או יאמר

דנודע הלמוד על ונח ללמוד ונפסיקין צידו
 ללמוד וללמוד והלמוד על ונח לעשות
 ונפסיקין צידו ללמוד וללמוד לשנור ולעשות וא"ל לאדם
 לצוה לשוס ונלח צשליוות צלי עזר ונחצ"ה דכתיב לופס
 רשע ללדיק וגו' וד' לא יעצטו צידו וז"ל אס בחוקתי
 הלכו על ונח ואה ונלתי השנורו הייט (על ונח) צצחית
 לימוד על ונח לעשות אז וצנתיחו אהי צודחי וסנחחס
 ועשיס אוחס כי ונפסיקין צידו ללמוד וללמוד לשנור
 ולעשות :

ונתתי

שלום צהרץ וסכצחס ואין ונחריד וגו' לכאורה
 כיון שצבר כחצ ונחתי זלום צהרץ ודחי דלא
 יחא ונחריד ועוד חונרו והשצתי חיה רעה ונן החרץ
 דנשנוע דיש חיה רעה צהרץ רק דהשצתי אוחס ודחך יחכן
 לנלח חיה רעה צהרץ הלח חיה רעה דרחה צנודצריות
 כענין חונרו והשלחתי צכס אה חיה הסדה וגו' דנשנוע
 דלריך טילוח ונן הנדצר אונס יחכן לפרס ע"ד רנוז
 ועד"ו לעטיר אחד ונפולג צעשירות ושלח היה חקר לו
 כלום והיה כחח וצוכה חנוד ושלחוהו לנה אהה צוכה
 וכחח חנר לבו כי רוחה אחי שמונלח עשירים גדולים
 עוד יחנר וננני הרי לפענויס אד י צלער ונלך קכחח
 איש ונרעהו הגס שיש לו כל עוז ונל כשיש אהבה ואחדות
 החיות שלו צכחח ונקרה חיה עוז ולא חיה רעה חי וז"ל
 ונחתי שלס צהרץ שלח יחא קכחח איש ונרעהו ואו
 וסכצחס ואין ונחריד שאל דחאג על גדולת חצירך ונונילא
 והשצתי חיה רעה ונן החרץ אלל שיהא לכס חיות עוז :

ונתתי

שלום צהרץ וגו' רש"י ז"ל שנוח חאונרו הרי
 נחכל והרי נשחה אס אין שלום אין כלום
 הלמוד לונר אחר כל זאת ונחתי שלום צהרץ וכי עכ"ל
 ויש לדעה נחי הנה חנינח היה לונר אס אין שלום אין
 כלום אונס יל"פ דעיקר השלום הוא נשוס שהחונרו
 על עלום צכזית וצכצילה כאונרס ז"ל שאלו ונלחכי הסרת
 כתיב צהורה אקר לא ישא פנים וגו' וכתיב ישא ד' פניו
 אלך וישס לך שלום והשיב להס הקצ"ה איך לא אשא פנים
 להס ולשוס להס שלום שס דקדקו על עלום צכזית וכי

הנה

הכלה כחן כתיב ואכלתם לחמייכם לטובת אובל קיועוא
 והוא ונחצק צועיו. ולפי' נדינא חייבים צרכת הנוון
 ולא נולד דקדוק על עלמס ואז אין נשיאת פנים להם
 ולטוס להם טלום וזה אמר רמ"ז ז"ל שגא מאורו הרי
 נואכל והרי נשתה והכל לטובת וכיון שכן אם אין טלום
 אין כלום לזה הנטיח להם הקצ"ה אעפ"כ ונחתי טלום
 צארן :

ואם נדך הוא נוערך וגו' צמס הרב הלדיק ר' **מיכל**
 ז"ל ע"ד נוסל הדיוט "אין יזכדיגיר דארף פ"ל

והאמת כן הוא כי אם היה צנודת הנעמוח וההקפכות
 לא היה חקר לו כלום אלא כל וזה שהיה לו היה טוב לו
 ע"ד ודורשי ד' לא יחקרו כי כל דבר טוב להם והו כל
 טוב אונסם אם חקר לו איזה דבר יחלה החקרין צו צעמיו
 שעדיין אינו צנודריגת האוונטה וההקפכות כיון שגורגיס
 עדיין שחקר לו ועמי ודל הוא וז"א ואם נדך היא פ"י שגורגיס
 צעמיו שונך ועמי הוא זה נדך לו נוערך ונעריך נודריגת
 שלך כי ניי טהא נוערך גדולי חנינה לא יחקרו לו והכל
 טוב חללו עכ"ל :

ונפלו לפניהם לחרב וגו' אפ"ל ע"ד שפירשו ז"ל אש"ך

עדיין לנן נולך טלח היה לו צינה צעק וויי וקנה חניד
 קחירה ציוקד והיה להנן חניד לער על ויעיע ודיעמו
 צוויי וכרואת אציו הולך לערו נחמסם אציו וזה לאהבו
 שיקע עם צו לנורחקים אחר קחירה וי"א ענווכק וחס
 לרוב ונגמי הולך יכאשר יחלה הנן שלי לקצת איזה קחירות
 יעשה וידבר הוא עם הנוכר הקחירה צמחר לאמר חנוכר
 קחירותך להנן נולך צול גדול ואני חללים לך הנוקח ציוקד
 כונה שטה ונגמי חוליותי וצלנד טלח יודע הדבר להנן
 ויכצור טקנה צול ויריח צו הרבה ונזה יחא לו כח ונזה
 והתפארות גדולה לצני נודינתי להרואת להם חך נמתחמס
 וכיטוסף לו צינה יחירה על כל קחרי הודינה וכן עשה
 האוהב וכאשר צא הנן נולך בקחירותי בהחירה לציתו והריח
 הרבה נועות ויחווהו כל השמים והנן נולך שגח שמתה גדולה
 וגאח לצו נגד כל השמים ועבדי הולך להרואת צינתי
 ולומר חכמתו ענודה לו ולא ידע שואצו נהייתה לו כל
 זאה והננוטל וננן כי ישראל עם קדושי צאונת הם חלמים
 נואוד וכל האוונת : אונס ד' יתעלה ויתקדש שנו כלח
 טוחן צהם כח להפיל שונאיהם צחרצ אחד נואח וטנים
 יטוסו רצנה והורגים גברא קטילא כי כצר הוככו העכו"ם
 לכפול לפני ישראל צחרצ וגברא קטילא הוא ואיכ לונה לוח
 ד' ית' לילך לנולחמה צחרצ וחפית ולא צתפלה לחוד כדי
 שיהא לישראל נחם והתפארות צפני הנוון רצ להיות שידם

רצ כאיש נלחמה ולהיות נוציין צחרצ וחכיה כדך גבר
 חיל לטיות להם שס צין האוונת וז"א וני כנוך עש
 טשע צדי סייט שחשיעקד והללחחך צנולחמה הוא ר
 גצרות ד' ית' ולא נולדך : ואשר חרצ גאווהך פי' ו
 טליה לך ד' ית' לילך צנולחמה צחרצ וחכיה סייט כדי
 שיהא לך גאוח והתפארות ועד"ז אונורו וכפלו לפניהם
 לחרצ לא אונר והפלתם אחס לחרצ חלח וכפלו לפניהם
 שכצר הוככו ליפול לפניהם צחרצ ורק הגאוח והתפארות
 לישראל וכן יאצרו כל חייבך ד' ואזהציו כללחם השנו

וכר נועשר צקר ולאן כל אשר יעצור חחת חחת השנו

שמשון ונאקטריפאלי ז"ל נעדיקין וזה כפרה לטכני
 נייחח [ר'] יקיצא שהיה רועה צקר ולאן כל (פי' שח
 הרוגי ונלמית) אשר יעצור חחת השנו (פי' שהיו צמקס
 השצנים) חלל העשירי יהיה קודש לך עכ"ל :

בהפטורה חני ד' חוקר לצו וצוחן כליות וליח

לאיש כדרכיו כפי ונעללו וגו' חכ"י
 עפ"י דצריהם ז"ל צפיק ונוספר חת רובע ישראל שהקצו
 ונחין ונלפס ונתי חצא העפה שילד ונוונה לדיק כדי
 שויר ונה ולילה ואונור ז"ל נולך של הריון לילה ש
 כד"א ולילה אונר הורה גבר ונציא העיפה לפני הקצו
 ואונר חכס או טיפס עמי או עשיר : צבור או חכ"י
 וחלו לדיק ורשע לא אונר שאיכ לא היה צחירה ולא ח
 שכר ועונש ע' בהרמזים ז"ל צפירות השנסה צחירות צנולח
 הכל לפיו ורשות נחוכה וז"א חני ד' חוקר לצו ונ
 כליות וליפס ונציע לסיף דבר קדוניתו ואפ"ה לדי
 ורשע לא קאנויח כדי לחת לאיש כדרכיו כפי ונעללו

או יאמר צאצרו לחת לאיש כדרכיו דרכיו חת

ונשנו ע"ד אונורו חשצתי דרכי ואשצני
 רגלי אל עדותיך עפ"י דצריהם ז"ל (צרכות כיו) צענו
 פעייתו של ר' יוחנן צן זכאי ככנסו תלמידיו חללו ותי
 שהיה צוכה אונורו ליה רציני ע"ה פ"ה נופני ונה חת
 צוכה אונורו להו חילו לפני וולך צצר ודס ונוליכין חת
 וכי ולא עוד [הוסיקף צזה לומר שגס צהצכיה עלמו
 צ' דרכים והנן] חלח שיש לפני צ' דרכים אחד לגיחנס ואח
 לנן ערן ואין חני יודע להיכן ונוליכין חותי וכי חת
 חשצתי דרכי סייט חשני דרכים דרך הגיחנס ודרך הגי
 לכן ואשצני רגלי אל עדותיך ועד"ז כוכל לפרש לחת
 לאיש כדרכיו והנן :

השנו חכ"י חת לאיש כדרכיו דרכיו חת
 ונשנו ע"ד אונורו חשצתי דרכי ואשצני
 רגלי אל עדותיך עפ"י דצריהם ז"ל (צרכות כיו) צענו
 פעייתו של ר' יוחנן צן זכאי ככנסו תלמידיו חללו ותי
 שהיה צוכה אונורו ליה רציני ע"ה פ"ה נופני ונה חת
 צוכה אונורו להו חילו לפני וולך צצר ודס ונוליכין חת
 וכי ולא עוד [הוסיקף צזה לומר שגס צהצכיה עלמו
 צ' דרכים והנן] חלח שיש לפני צ' דרכים אחד לגיחנס ואח
 לנן ערן ואין חני יודע להיכן ונוליכין חותי וכי חת
 חשצתי דרכי סייט חשני דרכים דרך הגיחנס ודרך הגי
 לכן ואשצני רגלי אל עדותיך ועד"ז כוכל לפרש לחת
 לאיש כדרכיו והנן :

